

Ese de dóne ori in septemana:
Jei-a si Dominec'a.

Pretiu de prenumeratiune:

pre annu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de annu . . . 3 fl. v. a.
„ patrariu de annu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre annu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de annu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina“ in Aradu, cancelari'a episcopésca.
Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a o 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl., éra mai sus 5 fl., intelegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiu publicatiuniloru se se anticipé.

Invitare de prenumeratiune

la

„L U M I N ' A „

fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Conditunile de prenumeratiune remanu totu celea din fruntea foii.

Aradu 11. ianuariu. 1873.

Redactiunea.

PARTE OFICIALA.

Nr. 113. Pres.

La toti asesorii Consistoriului din Aradu.

A se luá mesurile necesarie pentru alegerea deputatoru la sinodulu Nostru eparchialu pe unu periodu nou de trei ani si pentru pertractarea altoru obiecte ce vor fi la ordinea dilei, cu deosebita privire la §§. 91. lit. k. si 140. din statutulu organicu, cu acést'a convocamu siedintia plenaria a Consistoriului Nostru eparchialu aradanu la Aradu, pe diu'a de 8. Februariu vechiu a. c. si poftimu pre toti domnii asesori consistoriali a participá la acea siedintia.

Aradu, 29. Ianuariu. 1873.

Procopiu Ivacicoviciu,
Episcopulu Aradului.

La institutulu clericalu

de aicia se voru tiené esamenenele semestrale in 19. si 20. februariu a. c. in ordinea urmatória;

Luni	demanétia	Cursulu	III. Teologi'a pastoralu, II. Retoric'a bisericesca . . . I. Metodulu.
	dupamédiadi		II. Teologi'a dogmatica, III. Retoric'a bisericesca.
Marti	demanétia	Cursulu	I. Pedagogi'a si Catichetic'a.
	dupamédiadi		III. Dreptulu canonicu, II. Istori'a bisericesca.
	dupamédiadi		I. Gramatic'a. III. Moralulu. III. II. I. Cantarea si tipiculu.

Aradu 1. Februariu. 1873.

Corpulu profesoralu.

PARTE NEOFICIALA.

Ce e de facutu, ca preotii se propasiésca in cultura si se-si implinésca misiunea lor?

Am aretatu in nr. 9. alu „Luminei“ din a. tr. cá ómenii sunt destinati pre pamentu a nesuí spre a-si desvoltá puterile lor spirituali si fisice, pentru ca se

ajunga la desevarsire. „Fiti desevarsitu, cá Tatalu vostru celu cerescu desevarsitu este.“ Ar fi se-si desvólte spiritulu ca se cunósca cele nalte; cugetulu si semiulu, ca se fie atrasi catra ce'a ce e nobilu, necesariu si frumosu, si voi'a ca se se straduésca a castigá cele bune.

Am disu, cá conducatorii crestiniloru pe acestu drumu sunt preotii. Noi avemu a conduce pre cei ce ne-au alesu, pre cei ce [ni s'au incredintiatu nóa, se-i conducemu astfeliu prin acést'a viétia pamentésca, in cátu cu ea se se póta ridicá la alt'a; se póta dobandí viétia cea cerésca.

Pentru a ni impliní astadi (candu deosebite spirite contrarie resaru) acést'a misiune insemnata, ni trebuesce pregatire si propasire.

Noi audimu, cá vócea timpului e progresu, adeca lumina, inaintare la o viétia mai culta, mai buna, mai usióra si mai multiamitória.

Fatia cu acést'a pretensiune generala, cu acést'a propasire la care impinge timpul, noi nu putemu stá numai ca se privimu cum se desvólta factorii altoru biserici si cum se inaltia fíi altoru natiuni considerandu pe fíi natiunei nóstre de servi ai lor, de servi mosceniti; nu putemu audí si nici priví acést'a, ci trebue se ne ingrigimu si se ni procurámu medilócele necesarie, ca se putemu satisface chiamárii nóstre. Noi trebue se atragemu fíi sufletesci a ni urmă. La ce? La cele nobile, la cele necesarie lor, la progresu. Ca se-i indemnámu a ni urmă avemu lipsa de unu tonu atragatoriu, unu tonu care se cuprinda fapte si se si nutrésca pre cei ce-lu vor audí.

Se fimu unu instrumentu nobilu, unu instrumentu alu artei alu careia tonu atrage inim'a auditoriloru si o incanta. Acestu instrumentu, cu cátu se studiéza mai multu, cu cátu se intrebuintiéza cu o mai buna atentiunn ca se nu se abata dela regule, si cu cátu sunt tóte córdele lui in armonia, cu atát'a da tonurile cele mai atragatórie.

Astfeliu este si cu misiunea nóstra a preotiloru. Dreptu acést'a eu socotu, ca medilóce necesarie pentru propasirea preotiloru la cultur'a necesaria lor, acestea: cetirea continua, repetirea studiiloru teologice, intiparirea iubirei, si conveniri dese.

a) *Cetire continua.* Ce felu de scrieri se cetimu? Compendiulu dreptulu canonicu la §. 186. p. 15. pe bas'a can. 86. apostolescu ni prescrie: cetirea S. Scripturi, a Canónelor, a cartiloru S. Parinti, a Istoriei, a Retoricei bisericesci. Avemu acestea si le avemu tóte tradúse? Avemu d. e. tóte scrierile Santulu Ioanu Gura de aur, a le lui Vasiliu, Grigoriu, ale lui Ignatiu, Policarpu, Dionisiu Areopagitulu, Justinu, Cirilu alu Ierusalimulu etc. Respunsulu e negativu.

Mai incolo audimu cum se ingrigesce biserica protestanta chiar si papista; audimu cum inaintéza ba vedemu si cetimu operile cari esu la acele biserici. Scimu noi cátu propasiesce biserica nóstra gr. or.? Bine ar fi ca „Lumina“ se ni comunice din candu in candu date

despre această propasire, despre opere și scrieri bisericesti, cari au putut să în Rusi'a, Athen'a, Romani'a și Bucovin'a. (Ni am dat a dese truda, și ni vom mai da, dar într'acolo e puțin comert literar și de aceea anevoia putem procura ceva. Red.) Atari vesti și comunicari ar înmulți și mai mult radiele „Luminei” ar în-sufletii pre cetitori, i-ar face a se silii și ei la progresu.

b) *Repetirea studiilor teologice* încă e o detorință prescrisă și după parerea mea pre necesară, că sunt între noi, de cei ce au studiat teologi'a câteva luni, de cei ce pôte le-au învățat, dar atunci nu le-au înțeles deplin. Acum înse le pôte judeca acele științe și le pôte aplica în praxă. Repetirea ni-ar mai servi la multe spre aducere aminte de misiunea noastră.

Langa aceste mai avem lipsa de scrieri istorice, juridice, și de cele necesare vieții sociale, ca se știu ce se întâmplă în lume.

c) *Intiparirea iubirii în inimă noastră*. Fără această toate cele date sunt de prisos. Mare însemnată au acele cuvinte, fiind că acele carele are iubirea lui Cristos intipărită în inimă sa, are de scopu vieții sale numai binele, jertfa și virtute. Multe se mai istoricesc despre dragostea dintre preoți și astăzi, și multa îndetorire este din acestu fundament al vieții creștinești. Cuvintele Santei Evanghelii: Simone alui Jon'a, iubescime? Pasce mielul meu, pasce oile mele conțin o demandare de a ne pregăti de a urma voinței lui Dumnezeu, de a îngrijii și jertfi pentru popor, de a imita pre sântii Apostoli. Și noi ni se va pune întrebarea: „Unde este turmă cea dată tie?” Este a ne îngrijii cum dice Ioan Gura de aur: „că deca cineva guvernează o nație de transportu plin de veslari și marfuri prețioase, ne-ar pune la carma, cu ordinu, ca se navigăm pe mare . . . nefiind apti ar trebui să fugim de la carma, ca se nu înecăm noi.” Cându poporul nostru decade, vină o porță și carmacii. Scopul ni este aflarea medelocului alu mantui de înecare. Cultură a poporului e medelocul cel mai sigur. Ca Conducători, ca Inspectori școlari, am putea propune și stabili prin Sinode oblegământul: pentru cetire, scriere și cunoșterea Religiei deplin, cu această, ca nici unu tineru său tineră se nu se căsătorească până cându nu vor depune esamenu, până nu se vor dechiară cu acestea de apti. —

Nici o comuna se nu fie, care se nu-si aiba meseriași romani pentru manufacturile necesare și în nici o comuna română boltășii și carciunarii se nu fie străini, că seracescu și îneca sufletele române, și se staruim că criminali și betivi se nu se mai afle. Ori ce procesu ar fi între roman și roman se nu se silim a-lu împacă, pentru că se ruinează ori amândoi ori unul dintre ei.

d) *Conveniri nentrupte între preoți*. Unu barbatu romanu a spus: „În timpurile de față nici unu popor, nici o nație nu pôte să propășească deca singuratecele elemente nu-si vor uni puterile întesuale și materiale”. Toti au conveniri nu mai preoții nu. N-au ei necesitate de această? Eu credu că au. Prin conveniri am ave a ne consulta, de vedea bisericii, de înaintarea noastră în biserică spirituală și materială.

Vedea bisericii se ridică și prin demnitatea ce aștăm în ofițele noastre, pentru care nu putem consulta ni trebuie. Cu cântarea bisericească ridicăm, atragem gustul și atențiunea poporului. Aceste cântări atragătoria au început să se pierdă din melodia în unele locuri, de re-lu cântărilor nepricepuți. Lecuirea acestei scaderi se aștepta de la preoți.

Consultarea ne-ar ajuta și aici. Avem icone cari ni înfatășă sânta Treime și pre Sânti, ca se ni atragă aten-

țiunea, se ni impună pietate. Acestea le avem la s. biserici și prin casele creștinilor noștri zugrăvite pe lemn și pe sticlă, făcute de cine știe mai cine, în câtu ne fiindu desemnate corespondentiu, multe din ele și în multe locuri contribuiesc la dejosirea bisericii. Cui se atribuie această scadere? Preoților din acea comuna în care se vedu. Cum se ajutăm? Cu consultarea. Artistulu care ar ști, că se trecu două mii de exemplare de icone, ar înlesni exemplariulu desemnat după arta mai estin de câtu cei ce le porță pe spinare și le dau cu unu prețiu micu. —

În urma, de care limbă se ne ținem într-o cunctă poporului în biserică? De cea din cartile bisericesti ori de cea din scrierile române moderne? Asemănați-le, că e mare deosebire. Literatii directu și indirectu ne provoacă a parea unele din limbă bisericească, iera Compendiulu Dreptulu canonicu §. 180. prescrie: „întrebuințarea nouelor cuvinte în locul celor usuate și cunoscute din Biblia, nu este iertată, că abate pe creștini de la ascultarea evlavioasă a cuvintulu lui Dumnezeu și-i ocupa cu gânduri la cuvintele nouă.”

Astfelu multe și pre multe am ave a ne consulta, chiar și pentru noi însine, pentru cele de lipsa în biserică și pentru această că ce pașuri, ce medeloc se mai folosim la îmbunătățirea stării materiale a preoților. Ne-am cunosce, că vor fi între noi preoți, cari se ne reprezintă și în Sinode, se lucre, cari se ne dea idei și pareri. Și deca nu alta, cel puțin ne-am apropiă și am castiga „Unimea duhului într-o legătură pacy”.

B. Baiulescu m. p.

Comitetu francesu pentru tramitarea gratuita de carti franceze la slavi si la romani.

Unu corespundinte alu „Correspondintiei slave” comunica programulu comitetulu parisienu, care-si propuse să propage literatură franceză prin tramitarea gratuita de carti franceze la slavi și la romani. Acestu programu dice:

„Resbelulu desastroosu, prin care trecuram, ne-a făcutu să cunoșcem simpatiele, cari le nutrim pentru Franci'a unele populațiuni până acum foarte ignorate. Slavii Austriei, cari se luptă de seculi în contr' vecinilor lor nemti, romanii, pre cari îi unesc cu noi limbă și originea comună, ni au dat în timpul cercărilor noastre dovede de alipire, pentru cari nu li putem fi destulu de recunoscători. Nu putem să li multumim mai bine de câtu prin aceea, că li vom da medelocul de a se iniția în limbă și literatură noastră. Ei iubesc Franci'a instictiv, înse li este greu a o cunoșce bine; ei sunt separati de ea prin Germani'a; li se impune o cultură absolutu germanică; cartile franceze sunt rare la densii și în prețiu foarte mare.

Noi am voi să punem Franci'a în comunicăți cu amicii și cei prea puțin considerati până acum. Celu mai bun medeloc este de a li procura gratuit cartile franceze, de cari au lipsa.

Ne propunem așă dar a trimite după oalta profesorilor, societăților științifice și literare, reuniunilor de studii din Pragă, Posen, Lemberg, Pestă, Sibiu, Zagabria, Laibach, etc . . . opuri gramaticale, istorice, de literatură, științifice etc . . .

Între omii de studii și civilitate nu este nici unu, care nu ar pôte descoperi în bibliotecă sa câteva volume în exemplare duble sau ne mai întrebuințate. Aceste opuri, deca se vor distribui cu judecată și bună împărțire în țările, unde sunt necunoscute, vor face mari servitii, parte prin aceea, că vor propaga ideile noastre, parte făcendu a se lăta mai tare cunoștința Franciei.

Această este lucrarea patriotică, la care invităm și împinim pre totii aceia, care voiesc să susțină și mărească influența morală a Franciei în străinătate. Vom fi fericiti a aduna de aci în colo daruri, fie în carti, fie în parale, pentru cumpărarea de carti.

Contăm la bunăvoința societăților savante, a dloru autori și editori. Asociandu-se la lucrarea noastră, vor deschide nouo fontani de exploatarea literaturii noastre naționale.

Fiecare daruitoriu va pôte să ni facă cunoscută destinați-

nea, ce voiesce se o de darului seu. Fiacare opu va portá numele daruitoriului, deca acest'a o va dorí.

Cerintele si cererile de informatiune sunt a se adresá D. D. Gaidoz, professeur a l' école des sciences politiques, 32 rue Madame, Paris.

Hovelacque, directeur de la „Revue de linguistique“, 2 rue Pléquier, Paris.

Leger, docteur en lettres, 30 quai d'Orléans, Paris.

Emile Picot vice-consul, 7 place d'Eylau, Paris.

Precum se vede, ide'a comitetului este fôrte practica. Negresitu cã va fi bine primita la populatiunile slave si romane.

Membrii comitetului inse, nu vor poté se scia numerulu e-sactu alu societatiilor si trebuintele fia-careia din ele. Pentru aceea acestea vor trebui se faca de aci incolo cunoscute dorintiele lor, adresandu-se in scrisu la un'a din persónele, a caror'a nume si adresa sunt indicate mai sus.

Inceputulu actiunei comitetului va fi naturalminte modestu; elu nu va póte corespunde tuturor cererilor, cari i se vor adresá; inse le va notá si se va stradui a le satisfice pucinu mai tardiu.

Se'ntielege de sine, cã comitetulu nu pote luá asupra si spesele trimiterii; cartile se vor trimite ca marfa si portulu va trebui a fi respunsu de catra destinatari.

Comitetulu se va nisui a potriví cãtu mai multu natur'a cartiloru tramise cu trebuintele particulare ale donatorilor; cartile scientifice vor fi spre exemplu rezervate studintiloru, operele teologice seminaristiloru etc. . .

Credú, cã va fi bine a aminti aici, cã pentru scrisorile adresate din Austri'a se cere francare de 25 cr. Comitétulu se va vedé obligatu a refusá scrisorile, cari nu vor fi pe deplinu francate.

Diurnalele slave si romane sunt rogate se binevoiésca a reproduce acést'a comunicatiune.

Terminandu potu se anuntiu, cã unu numeru anumitu de opuri s'a si adunatu si cã in cateva dile se va face prim'a spedare..

Inca ceva despre albine.

Mai cã nu se afla nici unu feliu de animale, care se atraga admirarea naturalistiloru, precum atragu albinele priu maiestrit'a lucrare si regulat'a loru economia. Din vechime inca, albin'a s'a ténutu cam pre lenga omu, pentru cã numai acolo unde s'a asediatu omulu cu locuinti'a, intelnimu coloni de albine, cari, cum ni spunu caletorii, au ajunsu numai pana acolo, pana unde au ajunsu si cultur'a.

Albineloru li merge mai bine sub priveghiarea si ocrotirea omului. Fiindu cã viet'a loru cea mirabila, plina de instinctu, straduintia, maiestria si buna rânduella, are atâtea insusiri placute, au si avutu fôrte multi prietini inca in vechi'a Grecia, Italia si Spania, si are si pana in diu'a de astadi.

Albin'a n'are vre-o frumsetia deosebita din afara, colorile si vestmentulu ei e mai multu de cãtu modestu; inse insusirile ei cele din lontru, cu cari lucréza, si pe cari e basata societatea loru, sub intielépt' stapanire a capeteniei loru, li dà cu atât'a mai mare pretiu între cele lalte fapturi mici, pentru cã in viet'a loru sociala se vedu urme de intelegentia, temperamentu, curagiu, bunavointia, cari tóte se spriginescu fôrte tare de simtirile loru cele agere, a mirosului si audului, a gustului si a vederei.

Unu stupu harnicu consta din 5000—30,000 de albine lucrátorie, pe langa acestea de multe ori mai sunt 150—2000 de trentori, si o regina, adeca matca, carea se deosebesce prin aceea, cã e subtire, cam galbia, in mersu si in tóta miscarea ei aréta o gravitate, in cãtu si de pre acést'a se póte vedé demnitatea si insemnatarea ce o are in coloni'a albineloru. Ea ca o dama parfumata dà dela sine unu mirosu deosebitu, póte ca prin acél'a se atraga pre cele lalte albine. Trentorii din protiva au capu mare si midilocu grosu; in sboru sbérnaia tare.

In sfarsitu albinele lucrátorie, pe din afora au putiena insemnate, sunt inse cele mai numeróse si cele mai insemnate cetatiene ale statului acestuia de insecte. Structur'a loru din lantru si din afóra, e fôrte potrivita scopului loru.

Pe din afóra e acoperita cu perisiori cari sunt parte pentru aperare, parte de a stringe in ei pravulu de pe flori. Déca s'au tavalitu cãtu de putieniu in potirulu vre-unei floricele, apoi vine a casa rosia, galbena séu alba, dupa cum e pravulu flórei; de acést'a o curatia apoi consótiile ei bine. Nasulu ei e lunguretiu si se intinde candu vrea se culéga miere. De capu se póte deosebí, afara de doi ochi, doi dinti lungi, inca dóue córne, in

cari sunt concentrate tóte simtirile, cu ele audu, pipaescu, mîrósá, cu ele si-aréta mani'a, bucuri'a si fric'a loru, si-si dau semnu un'a la alta. Ceva deosebitu sunt cele trei parechi de picíore. Cele de 'nainte, mai scurte, servescu in locu de mani cu cele din medilocu, mai lungi, se spriginescu, éra cele din deretru sunt deosebitu facute pentru de a duce si a purtá ce au strinsu. —

Albinele au atrasu atentiunea naturalistiloru a mai multoru veacuri, fara de a fi pututu cineva pana acum strabate deplinu in viet'a loru familiara, si in schimbarile ce se intempla acolo. Parerea multor'a este cã matc'a e de neamulu femeescu, si trentorii de celu barbatescu, éra albinele lucrátorie nu sunt nici de neamulu barbatescu nici de neamulu femeescu. Esistinti'a, viet'a stupului aterna dela o legatura anumita între matca, albina si trentori, — tóte trele neamuri acestea si-au lucrulu loru. Si intru adeveru ele aréta in viet'a loru la olalta astfelu de virtuti si insusiri frumóse, in cãtu ar fi de doritu a affá asemenea in tóta cas'a, in tóta comun'a, si in totu statulu. E cunoscutu, cã din viet'a loru cea armonica, din straduinti'a, maestri'a si economisarea loru cea buna, poetii au luat multe pilde frumóse, si teologii regule morale.

A vedé ceva, putemu numai in timpulu celu mai frumosu alu anului, fiindu cã ele esu numai incependu din Martiu séu Aprile. Prin unu sbernáitu sgomotosu si-aréta bucuri'a, cã au scapatu la largu din inchisórea loru de iérna. Lucrulu celu d'antaiu apoi e curatirea, pentru cã albinele sunt dintre cele mai curate animale, din care pricina nici nu suferu nimicu ceva strainu in cosnitie, si in acestea nu se face gunoiu, fara numai iérn'a, ce apoi primavér'a ilu curatia. Trupurile cele mórté le cara afara. Alte trupuri mai mari, care le impedece in lucrare, séu dóra imprescia vre unu mirosu greu, deca nu le potu cará afara, apoi le astupa si le acoperu bine cu unu feliu de resina, de care au totdeun'a gat'a pentru de a astupá gãuri, ca se nu vina apa in cosnitia s. a. — Asia bagandu-se odata unu siórece intr'o cosnitia, atât'a lau musicatu albinele, pana ce l'au omoritu, si fiindu cã pentru marimea lui nu l'au pututu duce afora, deci l'au invelitu séu mai bine dicendu l'au acoperitu pe de asupr'a cu resina de a loru, ca pre o mumia de a regiloru din Egiptu. De cumva nu potu astupá ca se nu resufte mirosulu celu reu, apoi mai bine si-lasa locuinti'a, si candu e o di frumósá, se si ducu si parasescu cosnitia.

Dupa ce si-au curatitu bine casutiile, apoi se ingrigescu pentru hrana, pe carea primavér'a o culegu de pe salci, aluni si alti arbori capuliferi. Fiindu cã in timpulu acest'a alu anului prea putieniu nutrementu capeta, asia nu arare ori se intempla de punu ochi rei pe averea vecinului. Indresnétiá sbóra albin'a pe dinaintea cosnitiei stupului vecinu, se încérca a intrá de multe ori, inse e silita a se întórce cu capulu sangeratu; pentru cã fiecare stupu pune stragi naintea intrarii, cari isi cunosc consótiile depre mirosu, si pre cele straine le respingu; de este de lipsa, apoi dau signalu, ca se vina mai multe intru ajutoriu. Acestea apoi inversiunate se arunca a supr'a celei rapitórie si o impungu atât'a, pana ce séu fuge, séu remane mórtá pe locu. — Asemene sórte au si bumbarii si vespíi deca sunt asia de indresneti de intra la miere. — Decumva inse stupulu e atât'u de slabu, in cãtu nu póte se puna stragi afra, apoi se baga si albine straine in lontru, fura miere si apoi se intorc incarcate, spunendu sótieloru intemplantia, precum si modulu de a se invutí fora lucrú. Atunci mergu a doáora mai multe la furatu, ce'a ce li si succede, dupa ce invingu pre stragi, deca sunt de acestea; meseri'a acést'a o practica mai de multe ori. — Déca stapanulu stupului baga de séma mai de timpuriu, apoi séu ilu muta de acolo intr'altu locu, séu ilu astupa; pentru cã altmíntrelea totu ilu pradéza. Furatulu se intempla numai primavéra si tómn'a, candu inse sunt flori in gradini si pe campuri, nici cã li umbla albineloru prin capu astu-feliu de cugete rele.

P. Popoviciu,
invetiatoriu.

Protocolulu

Comisiuniloru delegatiunale congresuale emise in caus'a despartirii ierarchice a serbiloru de catra romani din comun'a mestecata Tornea in comitatulu Cíanadului conformu Invoielei incheiate la Carlovietiu de datulu ^{19. Iuniu} 1. Iuliu 1872. Pertractarea ténuta in ^{18/30} Noemvre a. c.

De facia au fostu:

*Din partea comisiunii delega-
tional romane:*

Protosincelul si asesorul
consistorialu Andreiu Papp ca
conducatoriu.

Asesorul referinte con-
sistorialu Petru Petroviciu ca
membru.

*Din partea comisiunii dele-
gatiunale serbe:*

Protopresviterul si asesorul
consistorialu Georgiu Nicoliciu
ca conducatoriu.

Constantinu Sabo proprietariu
din Batania ca membru.

Din partea ambelor Consistorie:

alu Aradului romanu: Aseso- alu Temisiorii serbu: Petru
rulu consistorialu Moise Boc- Davidoviciu parochu in Sireghu.
sianu parochu in Curticiu.

Din partea autoritatii politice:

Végh Aurél pretore in Batania.

Nr. 1. Facendu-se cunoscutu comunei bisericesci, terminulu
defiptu pe diu'a de astadi si infacisindu-se ambele comisiuni, —
ambii conducatori descoperu poporului adunatu in sant'a biserica
scopulu pertractarii, dupa ce apoi se ceti si splica din punctu in
punctu Invoiél'a delegatiuniloru.

Credintiosii de ambele natiunalitati dechiara, a fi priceputu
intregu cuprinsulu acestei invoieli si vor se se contieléga intru sine
pentru a mediloci o impacatiune fratiésca spre a se desparti de
catra olalta.

Nr. 2. La intrebarea pusa credintiosiloru serbi: déca ei
sustienu si mai departe cererea de a se desparti bisericesco de
coreligiunarii romani si a se incorpora diiecei loru nationale.

Densii dechiara cá-si sustienu si mai de parte cererea de
despartire si vor se intre in negociatiune pentru o impacatiune
fratiésca.

Nr. 3. Pentru scopulu acestei impacatiuni ambele parti se
provóca a-si alege barbati de incredere la ce

Dupa o consultare, credintiosii romani si-alégu 14 barbati
de incredere si anume:

1. Teodoru Onia. — 2. Teodoru Baniasiu. — 3. Florea
Baba. — 4. Lazaru Boncasu. — 5. Vasile Baba. — 6. Aronu
Novacoviu. — 7. Georgiu Ioanoviciu. — 8. Sava Maieru. — 9.
Lazaru Maieru. — 10. Vasiliu Ursu. — 11. Sima Stoicovu. —
12. Alecsie Ponta. — 13. Lazaru Romanu. — 14. Vasiliu Bota.
Totu astfelu isi alegu coreligiunarii serbi asisderia 14 barbati de
incredere si anume:

1. Pera Baicui — 2. Valemiru Lupsiciu — 3. Vasa Baiciu —
4. Alesa Baiciu — 5. Pera Nesicoviciu — 6. Stefanu Cratiunu —
7. Mita Jacusiciu — 8. Milco Puginu — 9. Mito Glovacu —
10. Sava Sivatin — 11. Mito Pasariciu — 12. Georgiu Milinu —
13. Sava Suciu — 14. Davidu Jacusiciu. —

4. Cetindu-se numele acestoru alesi barbati de incredere
si intrebandu-se poporulu daca are vre-o observare séu escap-
tiune asupr'a acestoru alegeri.

Credintiosii de ambele natiunalitati dechiara, a fi deplinu
multiamiti cu acesti barbati de incredere, si cá nu au neci o escep-
tiune.

5. Dupa acést'a provocandu-se barbatii de incredere a se in-
tielege intre sine pentru constatarea numerului sufleteloru de am-
bele natiunalitati si in privinti'a pretiurii averei bisericesci mis-
cátoria si nemiscátoria.

Dechiara cá pana mane vor fi in stare a se consfatuí intre
sine si vor asterne comisiuniloru conscrierea esacta a sufleteloru
de ambele natiunalitati, si vor descoperi valórea averii bisericesci
parochiale si scolare.

6. Infatisandu-se ambele comisiuni si barbatii de incredere
de ambele natiunalitati in localitatea antistiei opidane

Barbatii de incredere romani si serbi presinta comisiunii
conscrierea sufleteloru dupa care in acésta comuna bisericesca
sunt de totu romani 472 de suflete
éra serbii 459 de suflete
de totu dar 931 de suflete
va sa dica romanii sunt in majoritate numai cu 13 suflete si a-
sia ambele parti dechiara a luá de basa impacatiunei numerulu
egalu alu poporatiunei.

7. In privinti'a averii miscátorie si nemiscátorie bisericesca,
parochiala si scolaru.

Ambele parti dechiara: cá acésta avere, dupa cum se va
specificá mai la vale, este comuna si consta din urmatoarele:

a) *nemiscátorie:*

1. edificiulu bisericeii cu tóte apartenintiele — alare de unele
requisite si utensilii in valóre de 8000 fl.
2. edificiulu de scóla cu tóte recuisitele in valóre de 1500 fl.
3. una sesia parochiala in valóre de 8000 fl.
4. pamentulu de scóla invetiatorescu de 7. jugere in valóre
de 700 fl.

b) *nemiscátorie:*

1. Capitalulu bisericeii:
a) in obligatiuni 708 fl.
b) in banii gat'a 200 fl.
c) in pretensiuni restante. 147 85 cr.
2. recuisitele bisericeii in valóre de 200 fl.

sum'a la olalta 19,455 fl. 85 cr.

Nr. 8. Pe temeiulu acestor'a, credintiosii romani fiindu in
maioritate, dechiara cá voiescu a remané in posesiunea si pro-
prietatea bisericeii; éra cu privire la edificiulu de scóla, pre
acést'a voescu a-lu cede in posesiunea respective proprietatea
coreligiunariiloru serbi desdaunandu-se reciprocamente partea ce
remane in proprietatea unuia séu celuialaltu edificiu si astfelu:

Romanii oferédia coreligiunariiloru serbi urmatóriele:

1. Biserica se remana in posesiunea si proprietatea nótra,
deobligandu-ne a desdauná pre fratii serbi cu o suma de 4000
fl v. a. in terminu de *trei ani* in rate anuale si a nume: la 1
Decemvre 1873. 1500 fl. la 1. Decemvre 1874. 1500. éra la 1. De-
cemvre 1875. 1000 fl. remanendu pana la escontentarea se folosi
biserica de ambele parti.

2. Scóla o cedu in proprietatea coreligiunariiloru serbi, ca-
ri se deobliga a desdauná pre romani cu partea din diumetate
a valórei ce li compete, a nume cu suma de 750 fl. despre care
séu se dee obligatiune romaniloru séu se primésca ei serbii de
la romani obligatiunea pentru desdaunarea bisericeii numai de-
spre sum'a de 3250 fl. cu aceea; ca rat'a a treia amintita in punctulu
1. se se reduca dela 1000 la 250 fl. si ca pana atunci edificiulu
scólei asisderia se se folosésca in comunu de ambele parti.

3. Sesiunea parochiala si pamentulu scólei si invetiato-
rescu se se imparta egalu conformu punct VII. in dóue parti si
in natura.

Recuisitele si capitalele bisericesci comune asisderia se se
imparta egalu séu in natura séu serbii se primésca diumetate
din valórea acelor'a.

5. Cartile bisericesci liturgice si rituali scrise si tiparite in
limb'a slavéna, precum si obiectele, utensiliile donate anume de
serbi se li se estrade indata dupa ce se vor desparti de biserica
adeca dupa espirarea terminulu defiptu pentru desdaunare

6. Cimiteriulu (morminti) se se folosésca si pe viitoru de
ambele parti in comunu.

7. Romanii indata dupa ce se va estradá serbiloru obliga-
tiunea despre sum'a espusa in punctulu 1. se aiba dreptu a
transcrie biserica in cartea funduala pe numele comunei bisericesci
romane gr. or. éra serbii asisderia indata dupa raspunderea sumei
din punctulu 2. se transcria edificiulu de scóla pa numele comu-
nei bisericesci serbe gr. or.

8. In asemenea modu se se transcria pamentulu sesiunei
parochiale precum si celu scolaru, diumetate pe numele unei si
celeialalte comune bisericesci.

9. Barbatii de incredere ca reprezentanti ai comunei biseri-
cesci serbe dechiara, cá de si atátu edificiulu bisericeii cátu si alu
scólei dupa pusetiunea topografica se afla situate in strad'a din
partea locuitoriloru de nationalitate serba, si de si acésta impregiu-
rare i-ar indreptati pe ei a pretinde ca se remana in posesiunea
acestoru dóue edificie, fiindu cá acele tocmái pentru romani
sunt incommode a amblá dintro parte in cea lalta la biserica si
asi tramite pruncii la scóla, --totusi condusi de iubire fratiésca si
coreligiunaria si petrunsi de necesitatea despartirei prin impa-
catiune amica se invoescu a primi ofertulu coreligiunariiloru
romani, inse pe langa acea conditiune ca fratii romani se-i lese
in folosinti'a bisericeii mai doi ani dupa espirarea terminulu de
desdaunare, la casu daca ei serbii in restimpu de trei ani cumva
n'ar fi in stare a-si edificá biserica propria; éra de sine intiele-
gendu-se, cá ei serbii vor esi din biserica romana indata dupa
ce vor gatá a loru fie macar in decursu de trei ani séu si mai
nainte.

Asemenea concesiiu facu apoi si serbii romaniloru in
privinti'a scólei carea se se folosésca pentru instruirea prunciloru
romani in un'a éra pentru cei serbi in alta chilia, ingrigindu-se
apoi fie care parte pentru locuintiele separate ale invetiatoriloru
concerninti.

(Va urmă)